

DİNİN TEMEL GAYESİ

Dinin temel amacı, insanları dünya ve ahiret mutluluğuna ulaştırmaktır. İslam, bireyleri ahlaken yüceltmeyi hedefleyerek toplum düzenini koruyan ahlaki ve hukuki kurallar koyar. Hak kavramı, din ve hukuk düzeninin kişiye tanıdığı yetki ve ayrıcalıkları ifade eder. Kur'an-ı Kerim'de ve hadislerde hak; doğru söz, adalet, gerçek ve kesin olan şeyler anlamında kullanılmıştır. İslam'a göre, insanın mutlu ve huzurlu bir yaşam sürdürebilmesi için bazı temel hakları vardır. Bu haklar din, dil ve ırk ayrımı gözetmeksizin herkesin doğuştan sahip olduğu haklardır. İslam, bu hakların korunmasını amaçlar ve bunları can, nesil, akıl, mal ve din emniyeti olmak üzere beş temel başlıkta ele alır.

Canın Korunması

İslam'a göre canın korunması en temel haktır, çünkü bireyin varlığını sürdürebilmesi ve hayatına devam edebilmesi buna bağlıdır. Bu nedenle İslam, bireyin yaşama hakkını henüz anne karınıdayken güvence altına alır. Kur'an-ı Kerim'de bu konuya dikkat çekilerek fakirlik korkusuyla çocukların öldürülmesi yasaklanmıştır. Ayrıca insan hayatının kutsal olduğu vurgulanarak bir canı kurtarmanın bütün insanlığı kurtarmak kadar büyük bir erdem, bir cana kıymanın ise bütün insanlığı öldürmek kadar büyük bir günah olduğu bildirilir.

Hz. Muhammed (sav) "*Müslüman'ın, Müslüman'a malı, ırzı ve kanı haramdır...*" (Ebu Davud, "Edeb", 35) buyurarak canın, malın ve ırzın dokunulmaz olduğunu bildirmiştir. Yalnızca Müslümanların değil, tüm insanların yaşam hakkını koruyan İslam dininde, can güvenliğini sağlamanın bir parçası olarak iş sağlığı ve güvenliği de büyük önem taşır.

Neslin Korunması

İslam, neslin korunmasını toplumun devamlılığı açısından gerekli görmüş ve aile kurumunu sağlam temeller üzerine kurmuştur. Bu nedenle nikâhı önemsemiş ve evlilikle ilgili kuralları Kur'an-ı Kerim'de açıklamıştır. Yüce Allah, "**Kendileri ile huzur bulasınız diye sizin için türünüzden eşler yaratması ve aranızda bir sevgi ve merhamet var etmesi de O'nun (varlığının ve kudretinin) delillerindendir...**" (Rum suresi 21. ayet) buyurarak ailenin önemini vurgulamıştır.

Hz. Muhammed (sav), sözleri ve uygulamalarıyla aile hayatının değerini ve önemini açıkça ortaya koymuştur. Bir hadisinde "*Ey genç topluluğu! Aranızdan evlenmeye gücü yetenler evlensin. Çünkü evlenmek, gözü haramdan korumak ve iffeti muhafaza etmek için en iyi yoldur...*" (Buhari, "Nikâh", 3) buyurarak evliliğin önemine dikkat çekmiştir.

Aile, bireyin ilk eğitim aldığı yerdir. Sevgi, merhamet, paylaşım gibi değerler burada kazanılır. Anne ve baba, çocuklarına ahlaki ve dinî değerleri aktararak onların sağlam bir karakterle yetişmesine katkıda bulunur. Böylece birey, ailesinden edindiği eğitimle topluma faydalı bir insan olur.

Akıl Korunması

Allah'ın (cc) insana verdiği en önemli nimetlerden biri akıldır. Dinen yükümlü olabilmek için akıl sağlığı gereklidir. Bu nedenle İslam, akla zarar veren içki ve uyuşturucu gibi maddeleri yasaklar. Allah (cc), Kur'an'da bu tür zararlı maddeleri şeytan işi pislikler olarak nitelendirir ve Müslümanları bunlardan uzak durmaya çağırır. Maide suresinin 90. ayetinde geçen "**Ey iman edenler! İçki, kumar, dikili taşlar, fal okları şeytan işi iğrenç şeylerden ibarettir. Bunlardan kaçının ki kurtuluşa eresiniz.**" ifadesi bu duruma örnektir.

Alkol ve uyuşturucu aklın sağlıklı işlemlerini engelleyip iradeyi zayıflatır. Bu gibi zararlı maddeler insanı bağımlı hâle getirir. Böylece kaygı ve stresi artırarak kişiye ve topluma zarar verir. Alkol kullanımı, trafik kazalarına ve aile huzursuzluğuna yol açabilir.

Malın Korunması

İslam, meşru yollarla mülk edinme hakkını tanıır ve çalışmayı teşvik eder. Kişi, helal yollardan elde ettiği malı kullanabilir ve biriktirebilir. Hz. Muhammed'in (sav) "*Kesinlikle hiç kimse kendi el emeğinden daha hayırlı bir yemek yememiştir.*" (Buhari, "Büyü", 15) hadisi, çalışmanın ve üretmenin önemini vurgular.

İslam, emeğe saygı gösterilmesini ve helal yoldan kazanılan malın korunmasını ister. Haksız kazancı, hileli ticareti ve başkasının malını izinsiz almayı ise yasaklar. Kur'an-ı Kerim'de "**Ey iman edenler! Mallarınızı aranızda haksızlıkla yemeyin; ancak karşılıklı rızanıza dayanan ticaret böyle değildir...**" (Nisa suresi 29. ayet) buyurularak emeğe ve helal kazanca dikkat çekilir. Hz. Muhammed (sav) "*İşçiye, ücretini teri kurumadan önce verin.*" (İbni Mace, "Ruhûn", 4) diyerek emeğin karşılığının zamanında ve eksiksiz verilmesinin önemine dikkat çekmiştir.

İslam, haram kazancı yasakladığı gibi faizi de haram kılmıştır. Malın bereketlenmesini engelleyen faiz, Kur'an'da kesin bir dille yasaklanmıştır: **“Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve eğer gerçekten iman etmiş kimselerseniz, faizden geriye kalanı bırakın.”** (Bakara suresi 278. ayet)

Faiz yiyenlerin durumu **“Faiz yiyenler ancak şeytanın çarparak sersemlettiği kimse gibi kalkarlar. Bunun sebebi onların, ‘Alım satım da ancak faiz gibidir.’ demeleridir. Hâlbuki Allah alım satımı helal, faizi ise haram kılmıştır...”** (Bakara suresi 275. ayet) ayetiyle açıklanmıştır.

Malın korunmasının bir yolu da israftan kaçınmaktır. İsrâf, insanları ve toplumları yoksullaştıran kötü bir davranıştır. İslam, temel ihtiyaçların karşılanmasında ölçülü olmayı öğütler. Kur'an'da bu konuya şöyle değinilir: **“... Yiyeceğin için fakat israf etmeyin. Çünkü O, israf edenleri sevmez.”** (Araf suresi 31. ayet)

Dinin Korunması

İslam'da dinin korunması, Müslümanların temel görevidir. Dinin korunması ancak sağlam ve doğru bilgi kaynaklarıyla mümkündür. İslam'ın temel kaynakları Kur'an-ı Kerim ve Hz. Muhammed'in (sav) sünnetidir. Bu kaynaklara dayanmayan anlayışlar kabul edilmeyip bidat olarak görülür. Hz. Peygamber, Kur'an ve sünnetin önemini vurgulayarak bidatlerin yanlış yola sürükleyeceğini belirtmiştir.